

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/75/2023
Identifikačné číslo spisu:	5619011446
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Petr Kaňa
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5619011446.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kaňu a členov senátu JUDr. Jany Kostolanskej a JUDr. Jozefa Šutku na neverejnom zasadnutí konanom 27. novembra 2024 v Bratislave, v trestnej veci obvineného B. P. pre pokračovací obzvlášť závažný zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. c), písm. d), ods. 3 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného B. P. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. júna 2020, sp. zn. 1To/53/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného B. P. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej tiež „súd I. stupňa“) rozsudkom z 30. marca 2020, sp. zn. 3T/101/2019, uznal obvineného B. P. za vinného

v bodoch 1/až 6/ pre pokračovací obzvlášť závažný zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. c), písm. d), ods. 3 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona,

v bodoch 2/, 3/, 5/ a 6/ pre pokračovací prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona,

v bode 4/ pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a prečin neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona,

a to na skutkovom základe uvedenom v tomto rozsudku.

Za to mu súd I. stupňa uložil podľa § 188 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 37 písm. h), § 38 ods. 2, ods. 4, § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov, na výkon

ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona mu uložil ochranný dohľad na 18 mesiacov.

V adhéznom výroku podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodených - Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, a.s., Allianz - Slovenskú poisťovňu, a.s., spoločnosť A. s.r.o., Z. U., V. Z., B. Z., V. V., U. V. a T. M. - odkázal s uplatnenými nárokmi na náhradu škody na civilný proces.

Krajský súd v Žiline (ďalej tiež „odvolací súd“) uznesením z 30. júna 2020, sp. zn. 1To/53/2020 (ďalej tiež „napadnuté uznesenie“) odvolanie obvineného B. P. proti prvostupňovému rozsudku podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

* * *

Proti uzneseniu odvolacieho súdu (uvádzajúc, že napáda aj rozsudok súdu I. stupňa) podal prostredníctvom obhajcu dovolanie obvinený B. P., uplatňujúc v ňom dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku, pretože (ako uvádza) zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu, a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Po zhrnutí výrokov rozhodnutí súdov oboch inštancií z pôvodného konania (ako je vyššie uvedené) uviedol, že tak ako uvádzal v predchádzajúcom konaní, je názoru, že na základe vykonaného rozsiahleho dokazovania nebolo preukázané, že mal spáchať skutky uvedené v obžalobe a dopustiť sa konania, ktoré sa mu kladie za vinu. Rovnako je názoru, že prvostupňovým súdom boli porušené jeho práva na spravodlivý proces a právo na obhajobu.

Súd I. stupňa vychádzal pri svojom rozhodovaní a hodnotení dôkazov predovšetkým z výpovede spoluobžalovaného M. I., ktorého výpoveď ho mala usvedčovať a tento mal podľa súdu I. stupňa jasne a presne popísať podiel na konaní, spôsob účasti na stíhaných skutkoch, ako aj účasť jeho osoby na nich. V tejto súvislosti opätovne dáva do pozornosti motív konania spoluobžalovaného I., ktorý jednoznačne spočíval v úmysle privodiť si takouto výpoveďou miernejší trest aj vzhľadom ku skutočnosti, že už je toho času vo výkone trestu a je súčasne stíhaný aj pre iné trestné skutky. Pokiaľ sa súd I. stupňa stotožnil s vysvetlením I., prečo až s takým časovým odstupom začal vypovedať o skutkoch spred niekoľkých rokov, ktoré mal on (obvinený - dovolateľ) spáchať spolu s ním, takto opätovne uvádza (rovnako ako aj v jeho výpovediach v prípravnom konaní, súdnom konaní, ako aj v jeho záverečnej reči), že toto jeho odôvodnenie je účelové a hlavne sa nezakladá na pravdivých skutočnostiach.

Spoluobžalovaný I. bol v tomto konaní v postavení tzv. kajúcnika, teda spolupracujúceho obvineného/obžalovaného. V tejto súvislosti považuje za nevyhnutné uviesť, že v súčasnej dobe sa kajúcnik vo všeobecnosti považuje za človeka, ktorý zaručene hovorí pravdu, pretože v súčasnej dobe sa všetci upriamujú k akejsi mantre, aplikačnej praxi, že kajúcnik údajne nemá dôvod klamať a ďalšie dokazovanie sa stavia na druhú koľaj. Skutočnosť, že kajúcnik vždy hovorí pravdu nemá žiadny racionálny základ, pretože trestné konanie nie je podľa jeho názoru založené na viere, ale je založené na dôslednom dokazovaní a skúmaní skutočnej pravdy, a teda o tom, či niekto hovorí alebo nehovorí pravdu nerozhoduje viera, ale rozhoduje o tom riadne a dôsledné dokazovanie trestného konania. Je absolútne neprijateľné, aby sa skutkové zistenia v trestnom konaní vytvárali či stotožňovali s neoverenými tvrdeniami kajúcnika. Všetky osoby vypovedajúce v trestnom konaní v akomkoľvek procesnom postavení môžu klamať, klamať čiastočne alebo hovoriť pravdu. Pri žiadnej z osôb vypovedajúcich v trestnom konaní nie je dopredu zaručené, že vypovedá pravdu a nič iné len pravdu. O to viac by sme sa mali zamerať na kajúcnika, ktorý je v tomto prípade sám páchatelom trestnej činnosti, a aby sa vyhol trestu, je ochotný usvedčovať nielen seba, ale aj iné osoby, v danom prípade jeho osobu (dovolateľa). Je preto logické, aby v danom prípade výpoveď I. bola považovaná za účelovú a

tendenčnú, ktorá má za cieľ len jediné, vyhnúť sa svojmu trestu. Tento dojem umocňuje aj fakt, že M. I. začal vypovedať proti jeho osobe v podstate s veľmi dlhým, niekoľkoročným odstupom od spáchania skutkov kladených mu za vinu, a chce pritom zdôrazniť a upriamiť pozornosť dovolacieho súdu, že bolo to v situácii, keď sa spoluobžalovaný I. už nachádzal vo výkone trestu a práve týmto priznaním sa snažil, podľa jeho názoru, privodiť si výhodnejší trest v situácii, keď bol stíhaný ešte aj za iné skutky, a bol veľký predpoklad, že mu bude ukladaný ďalší trest.

Ďalej chce upriamiť pozornosť na niektoré svedecké výpovede a procesné úkony v prípravnom konaní, v dôsledku ktorých je zjavné, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. V tejto súvislosti poukazuje predovšetkým na úkony s poškodenou Z. U., ktorá ho síce v prvej fáze rekognície „in natura“ opoznala, avšak neskôr svoj názor zmenila a tvrdila po vykonaní ďalších opoznávacích úkonov, že osoba, ktorá mala byť v inkriminovanú dobu v jej dome a vykonať lúpež, nebola jeho osoba ale M. I.. Rovnako takéto tvrdenie zopakovala aj počas hlavného pojednávania vo svojej výpovedi dňa 10. februára 2020, keď túto aj vysvetlila, že po skutku opustila dom hlavným vchodom, kde v zmysle obžaloby práve pred hlavným vchodom mal strážiť M. I.. Uvedená skutočnosť žiadnym spôsobom nezapadá do kontextu, pretože podľa jej tvrdení skutok mala vykonať iba jedna osoba a inú osobu ona nevidela, nemohla potvrdiť, že sa tam nachádzala. V prípade výpovede svedkyne a poškodenej U. V. takisto v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní dňa 10. februára 2020, táto s istotou potvrdila, že jednou z dvoch osôb podľa hlasu mal byť mladý muž, nevylúčila však, že osobou druhou mohla byť aj žena. Toto tvrdila priamo na pojednávaní. Už len z týchto dvoch výpovedí poškodených vyplýva, že jednak výpovede I. ako spolupáchateľa, ako aj formulácie skutkov, ktorých sa mal dopustiť spolu s ním v zmysle popisu uvedeného v obžalobe, nezapadajú do seba. Výpovedí I. bolo v prípravnom konaní vykonaných niekoľko, ten vždy na začiatku výpovede kvetnato a veľmi detailne popísal samotnú prípravu na vykonanie skutku, kde vždy označil za spolupáchateľa jeho osobu (dovolateľa), avšak následne pri kladení otázok obhajoby M. I. vždy znervóznel a na otázky reagoval s tým, že ich už nevie zodpovedať z dôvodu časového odstupu, že to už bolo dávno, že sa obhajoba pýta na prílišné detaily. Dáva taktiež do pozornosti vykonanú konfrontáciu medzi ním a spoluobžalovaným I., ktorá bola vykonaná v Ústave na výkon trestu Žilina, a ktorá spočívala viac menej vo vzájomnej hádke a v tom, že obžalovaný I. na jeho otázky nevedel odpovedať.

Ďalej považuje za potrebné uviesť, že pri vyhodnocovaní dôkazov bolo porušené jeho práva na obhajobu, keď samotný obžalovaný I., on (dovolateľ), jeho manželka, M. U., ako aj T. J. potvrdili fakt, že zo strany príslušníkov NAKA, či už pred vznesením obvinenia voči obžalovanému I. a jeho osobe zo skutkov týkajúcich sa tejto trestnej veci, tak aj počas samotného podania obžaloby za účelom, aby nejakým spôsobom poskytl informácie na jedného alebo druhého obžalovaného, resp. aby vytŕažovali iné tretie osoby, keď zo samotných jeho výpovedí, ako aj z výpovede jeho manželky vyplývalo, že za to mali mať miernejšie tresty v prípade odsúdenia.

Z výpovede už označených svedkov alebo aj samotných obžalovaných vyplýva, a to nezávisle medzi jednotlivými osobami, že M. I. mal páchať trestnú činnosť minimálne s nasledujúcimi osobami C., C., V. O., M. U., T. J. a na záver aj ním (dovolateľom), pričom samotná svedkyňa J. ako aj U. tvrdili, že on (dovolateľ) sa mal podľa rečí M. I. dať na všetko nahovoriť. Nechce spochybňovať výsledky psychologických vyšetrení osobnosti I. aj jeho osoby, ale je toho názoru, že osoba M. I. sa javí ako osobou podriadenou, zatiaľ čo jeho osoba má byť vodcovským typom. Je toho názoru, že takéto konštatovanie, vyhodnotenie si osoby obidvoch spoluobžalovaných vzhľadom na už vyššie uvedené, by bolo veľmi jednoduché a minimálne voči jeho osobe neúplné a nekomplexné. Ťažko nadobudnúť dojem a presvedčenie, že M. I. bol osobou submisívnou, podriadenou, keď mal páchať dlhodobu trestnú činnosť minimálne s ďalšími piatimi osobami. Takisto poukazuje na fakt dôveryhodnosti svedeckej výpovede M. U., ktorá sama uviedla, že chcela alebo mala robiť alibi pre M. I. a N. J. uviedla, že sa čuduje, že M. U. nie je tiež stíhaná.

V zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku by mali orgány činné v trestnom konaní vykonávať úkony jednak v prospech, ale aj proti samotnému obvinenému. Je názoru, že čo sa týka uvedeného trestného konania, tak v prípravnom konaní neboli realizované všetky úkony svedčiace v prospech jeho osoby,

naopak úkony vyšetrovateľa boli vedené jednostranne, len v komplexe a rozsahu toho, čo uvádzal M. I., čím bolo zásadným spôsobom porušené jeho (dovolateľovo) právo na obhajobu.

Je toho názoru, že nebolo jednoznačne preukázané, že zo šiestich skutkov, za ktoré bol uznaný za vinného a odsúdený, páchali vždy tieto skutky dve osoby. Poukazuje na skutok pod bodom 2/ a to prípad Z. U.. V prípade tých skutkov, kde bolo preukázané, že ich mali páchať dve osoby, nebolo podľa jeho názoru dostatočným spôsobom, okrem svedeckých výpovedí poškodených, preukazované, či tieto skutky spáchali naozaj dve osoby, a ak áno malo sa zisťovať viac o tom kde a akým spôsobom tieto mali spáchať I. a on. Nemenej dôležitou je skutočnosť, že v prípade porovnania svedeckých výpovedí, tie sa nezhodujú vždy v tom, ktoré skutky mal spáchať I., či už sám, s jeho osobou alebo s inou treťou osobou.

Na základe týchto skutočností je jednoznačne toho názoru, že v jeho veci došlo pri vyšetrovaní, dokazovaní a rozhodovaní k nesprávnemu postupu a porušeniu jednotlivých zásad trestného konania a to minimálne zásady in dubio pro reo.

Je toho názoru, že uznesením odvolacieho súdu došlo k porušeniu zákona, pretože po dôslednom preskúmaní veci mal odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu zrušiť a sám rozhodnúť na základe jeho odvolania, a v celom rozsahu s prihliadnutím aj na zásadu in dubio pro reo ho oslobodiť spod obžaloby, alebo zrušiť napadnutý rozsudok súdu I. stupňa a vrátiť mu vec na nové konanie.

Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací rozhodol, že sú dané dôvody dovolania a sú splnené podmienky pre podanie dovolania, a určil termín verejného zasadnutia. Ďalej navrhol, aby dovolací súd vyslovil rozsudkom, že uznesením odvolacieho súdu, ako aj v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v jeho neprospech a zrušil „toto napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu ako aj uznesenie odvolacieho súdu“ a súčasne prikázal súd I. stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

* * *

Prokurátor Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného v podstatnom uviedol, že hoci dovolanie bolo podané oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote, tak dovolateľ v dovolaní nepreukázal existenciu dovolacích dôvodov, ktoré uplatnil.

V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený neuviedol žiadne konkrétne okolnosti, v čom bolo porušené jeho právo na obhajobu. Obvinený bol zastúpený obhajcom v priebehu celého súdneho konania, pričom zo zápisnice z hlavného pojednávania vyplýva, že obhajca vystupoval veľmi aktívne a žiadna procesná okolnosť mu nebránila v uplatňovaní jeho práv. Obhajca aj obvinený sa mohli v priebehu konania riadne radiť. Obvinený sa konkrétne, ale pritom veľmi stručne, zmieňuje o porušení práva na obhajobu na str. 4 v poslednom odseku, kde porušenie tohto práva vzhliada v tom, že došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov. Takýto vytýkaný nedostatok v postupe súdu nenapĺňa žiadny dovolací dôvod, ktorý predpokladá § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Rovnako odvodzoval porušenie tohto práva z porušenia § 2 ods. 10 Trestného poriadku z toho, že orgány činné v trestnom konaní v prípravnom konaní nerealizovali všetky procesné úkony, ktoré svedčili v jeho prospech. Odhliadnuc od toho, že išlo o prípravné konanie a obvinený mohol navrhnúť vykonanie úkonov v konaní na súde, aj v prípade tohto argumentu platí vyššie, resp. aj ďalej uvedené.

Pokiaľ sa dovolateľ opiera o dovolací dôvod v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, tak ide o situáciu, keď zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Takýto stav nastáva vtedy, keď obvinený nemal obhajcu, aj keď ho podľa zákona mal mať, resp. počas výsluchu kľúčového svedka obhajca nemal možnosť sa tohto výsluchu zúčastniť. V tomto prípade však taká situácia nenastala, obhajca obvineného počas celého trestného konania mal možnosť sa jednotlivých vyšetrovacích úkonov zúčastniť, toto svoje právo obhajca aj využil. Okolnosť, že podľa názoru dovolateľa súdy nesprávne vyhodnotili dôkazy svedčiace proti nemu, nemôže byť dôvodom pre záver, že súdom neboli dodržané

podmienky na spravodlivý proces. K tomu poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 7/2011, podľa ktorého právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, pritom za porušenie práva na obhajobu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10, resp. uplatnení oprávnení podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu vyjadrenému v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolateľ nepoukázal na konkrétne ustanovenie Trestného zákona, ktoré malo byť nesprávne aplikované. Dovolateľ citoval v texte § 2 ods. 10 Trestného poriadku, pričom poukázal práve na porušenie tejto základnej zásady trestného konania. Dovolateľ teda poukazuje na porušenie procesných a nie hmotnoprávných predpisov.

Dovolateľ argumentuje aj porušením zásady voľného hodnotenia dôkazov, čo v prenesení na túto konkrétnu kauzu máme hodnotiť tak, že súd vykonané dôkazy vyhodnotil nesprávnym spôsobom. Dovolateľ si teda privlastnil právo, že len to jeho hodnotenie dôkazov je to správne a že orgány činné v trestnom konaní, a predovšetkým súd (prvostupňový aj odvolací), pochybili pri hodnotení dôkazov. Tento prístup pri hodnotení dôkazov, keď nepripustí, že súd alebo iná strana konania majú iný názor, nenapĺňa predstavu vyjadrenú v zásade práva na spravodlivý proces.

Vo všeobecnosti je teda možné konštatovať, že nedostatok, na ktorý dovolateľ poukazuje, nepredstavuje ten dovolací dôvod, o ktorý oprel dovolanie. Rozdielny názor na hodnotenie vykonaných dôkazov nie je dôvodom na podanie dovolania. Dovolateľ pri svojej argumentácii ide do skutkových zistení a ich rozsahu (nedostatočnosti). Hodnotí jednotlivé dôkazy, ktoré sú z jeho uhla pohľadu rozhodujúce (výpoveď spoluobvineného I., poškodená, svedkovia, znalecký posudok atď.) a poukazuje na jeho závery. Pre účely vyjadrenia k dovolaniu nepovažuje za potrebné sa vyjadriť k jednotlivým skutkovým zisteniam, pretože to presahuje dôvodnosť dovolania. Navyše dovolateľ použil z väčšej časti obdobnú argumentáciu ako pri podaní odvolania, s ktorou sa odvolací súd riadne vysporiadal.

Jeden z hlavných argumentov dovolateľa je poukaz na skutočnosť, že spoluobvinený I. vystupoval ako „kajúcnik“, ktorý vypovedal v zásade nepravdu, pretože chcel dosiahnuť výhody - miernejší trest. Prvostupňový súd presvedčivým a vyčerpávajúcim spôsobom vyhodnotil dôkaznú situáciu pri všetkých šiestich čiastkových útokoch a to na str. 51 až 59, pričom podstatným záverom je tá skutočnosť, že výpoveď spoluobvineného „kajúcnika“ I. bola síce podstatná pre uznanie viny, ale nešlo o jediný dôkaz, ktorý usvedčoval obvineného P.. V tejto súvislosti je nevyhnutné si všimnúť vývoj v tejto kauze od jej počiatkov (do momentu vznesenia obvinenia aj P.), keď v prípravnom konaní bolo trestné stíhanie vedené len proti obvinenému I., pričom práve obvinený P. (v procesnom postavení svedka) v podstate svedčil proti nemu. Okolnosti, ktoré popisoval vo svojej výpovedi, mohli viesť k záveru už v tej dobe o tom, že obvinený P. bol do skutkov angažovaný aj ako páchatel, o čom mali orgány činné v trestnom konaní už v tejto dobe podozrenie.

Pre posúdenie tohto dovolacieho dôvodu je však najpodstatnejším zákonné obmedzenie vymedzené nasledovným spôsobom „správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“.

Dovolanie obvineného preto navrhol zamietnuť v zmysle § 392 Trestného poriadku, pretože dôvody dovolania nie sú preukázané.

* * *

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v

zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde na to určenom (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa aj obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že boli splnené aj podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Pripomína len, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytykánych napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

* * *

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je naplnený, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Právu obvineného na obhajobu v trestnom konaní zodpovedá povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu (podľa jednotlivých štádií trestného konania) vytvoriť obvinenému podmienky pre uplatnenie jeho procesných práv a povinnosť zákonným spôsobom reagovať na ich uplatnenie. Ide o povinnosť vytvorenia obvinenému procesného rámcav zmysle reálnej možnosti na realizáciu jeho procesných práv, pričom spôsob a rozsah ich realizácie už je vecou procesnej aktivity samého obvineného.

Trestný poriadok pritom obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe ešte nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu „zásadným spôsobom“ je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod.

Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je v zmysle dikcie označeného zákonného ustanovenia naplnený, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa primárne rozumie, že súdmi v pôvodnom konaní ustálený skutok bol vo výroku o vine odsudzujúceho rozhodnutia právne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci nenapĺňa znaky akéhokoľvek trestného činu, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, než pre aký bol obvinený uznaný za vinného.

Podstatou správneho právneho posúdenia skutku (správnej právnej kvalifikácie) je tak správna aplikácia

hmotného práva, teda že skutok zistený - formulovaný v tzv. skutkovej vete odsudzujúceho výroku o vine - v napadnutom rozhodnutí súdu bol z pohľadu zákonných znakov správne subsumovaný (podradený) pod konkrétnu skutkovú podstatu príslušného trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad, nesprávna subsumpcia odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu.

Dovolací súd v zmysle uvedeného konštatuje, že na podklade predmetného dovolacieho dôvodu je oprávnený v dovolacom konaní preskúmať iba to či skutok, tak ako bol ustálený súdmi (súdom I. stupňa a odvolacím súdom) v pôvodnom konaní, ktorý však nemôže skúmať ani meniť, napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, pod ktorú bol subsumovaný.

Aplikujúc tieto základné východiská na posudzovaný prípad, dovolací súd konštatuje, že obvinený podstatou celej jeho dovolacej argumentácie napáda spôsob hodnotenia v tejto trestnej veci zabezpečených a vykonaných dôkazov, resp. nenáležité zistenie skutkového stavu z pozície základných zásad dokazovania upravených v § 2 ods. 10, ods. 12 Trestného poriadku.

Dovolateľ vo svojej podstate skĺbil oba ním uplatnené dovolacie dôvody [upravené pod písm. c) a písm. i) v § 371 ods. 1 Trestného poriadku] pod jednu dovoláciu argumentáciu, ktorou napáda primárne spôsob hodnotenia dôkazov súdmi v pôvodnom konaní, súčasne predkladajúc vlastnú predstavu o správnom spôsobe ich hodnotenia, vedúcu k jeho subjektívneho názoru a presvedčeniu o tom, že vykonané dokazovanie neposkytuje dostatočný podklad pre uznanie jeho viny pre súdenú trestnú činnosť, a preto (správne) mal byť s poukazom na zásadu in dubio pro reo (v pochybnostiach v prospech obžalovaného) oslobodený spod obžaloby. Pochybenie súdov v pôvodnom konaní teda vidí v nesprávnom vyhodnotení dôkazov, a na tom podklade v ich nesprávnom závere o preukázaní jeho viny.

Obvinený však k dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku neuviedol v dovolaní akúkoľvek vecnú námietku, ani tomu zodpovedajúcu argumentáciu, ktorá by napĺňala tieto dovolacie dôvody, t. j. ktorou by identifikoval v čom konkrétnom - v akom konkrétnom procesnom postupe, či už orgánov činných v trestnom konaní (v prípravnom konaní) alebo súdov oboch inštancií (v súdnom konaní) - má podklad jeho tvrdenie o porušení jeho práva na obhajobu.

V dovolaní neidentifikuje aké konkrétne obhajobné právo mu bolo odopreté, a v tej súvislosti aké konkrétne ustanovenie Trestného poriadku postupom orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu bolo porušené.

Pokiaľ z pohľadu § 2 ods. 10 Trestného poriadku napáda nedostatočnosť rozsahu zabezpečených a vykonaných dôkazov (§ 2 ods. 10), napr. pokiaľ ide o jeho tvrdenie o zabezpečovaní dôkazov len v jeho neprospech, ani sám obvinený súčasne neuvádza akýkoľvek dôkaz, ktorý nebol zabezpečený alebo vykonaný, hoci zabezpečený mohol byť. K uvedenému dovolací súd (obdobne ako prokurátor vo vyjadrení k dovolaniu) poukazuje na judikovaný záver publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 7/2011 (citovaný už vyššie v rámci vyjadrenia prokurátora), k čomu je vhodné tiež dodať, že dovolateľ ani neuvádza vykonanie alebo zabezpečenie akého dôkazu mu bolo procesne v pôvodnom konaní odopreté (resp. aký dôkazný návrh mu bol odmietnutý).

V ďalšom potom napáda nevyhodnotenie dôkazov súdmi v súlade s § 2 ods. 12 Trestného poriadku, čím sa však - osobitne zdôrazňovaním zásady in dubio pro reo (ktorá podľa jeho názoru voči nemu mala byť a nesprávne nebola aplikovaná) - priamo seba usvedčuje z toho, že v dovolacom konaní žiada dovolací súd o prieskum správnosti hodnotenia dôkazov súdmi v pôvodnom konaní, čo však úspešne nemôže dosiahnuť v rámci dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, z ktorého je zrejmé (časť dikcie za bodkočiarkou), že na podklade námietky proti správnosti právneho posúdenia (kvalifikácie) zisteného skutku (alebo námietky o porušení iného hmotnoprávneho ustanovenia) dovolací súd „správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže skúmať a meniť“. Dovolací prieskum správnosti hodnotenia dôkazov za určitých okolností pritom môže dosiahnuť dovolaním výlučne minister spravodlivosti Slovenskej republiky, a to prostredníctvom dovolacieho dôvodu

upraveného v § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Sám obvinený hodnotí predovšetkým výpovede pôvodne spoluobvineného M. I., a to v konfrontácii aj s inými dôkazmi, a osobitne aj s poukazom na to, že bol tzv. spolupracujúcou osobou, a takto sa domáha záveru a jeho nehodnovosti, a tým aj nepravdivosti jeho výpovedí, ktorými bol dovolateľ usvedčený z participácie na súdnej trestnej činnosti.

Dôkazy vykonané v pôvodnom konaní hodnotí subjektívnou optikou, pričom jeho argumentácia smeruje výlučne proti spôsobu hodnotenia dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku, čím takto uplatňuje tzv. námietku skutkovú a nie právnú, ktorú však dovolací súd nie je oprávnený zohľadniť a vecne sa s ňou zaoberať, keďže, ako už bolo uvedené, v zmysle zákonnej dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže skúmať a meniť.

V inom spôsobe vyjadrenia tak dovolací súd konštatuje, že obvinený v dovolacej argumentácii obsahom (vecne) neuviedol akúkoľvek procesnú situáciu z pôvodného konania, ani konkrétne procesné ustanovenie Trestného poriadku, ktorými by ozrejmil v čom konkrétnom malo byť porušené jeho právo na obhajobu, a súčasne žiadnou námietkou nespochybňoval skutok ustálený súdom I. stupňa a odvolacím súdom v pôvodnom konaní (v tzv. skutkovej vete) v tom zmysle, že by ustálený skutok nenaplnil znaky použitej právnej kvalifikácie (teda že by nebol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu, resp. že nenaplnia skutkovú podstatu žiadneho trestného činu).

V dôsledku uvedeného tak dovolací súd, pri jeho viazanosti vecnými námietkami obvineného, nemal od dovolateľa k dispozícii akúkoľvek (k ním uplatneným dovolacím dôvodom) priliehavú vecnú námietku alebo argumentáciu, ktorá by naplňala tieto dovolacie dôvody, na podklade ktorých by dovolací súd mohol vykonať meritórny prieskum napadnutého rozhodnutia z pohľadu posúdenia opodstatnenosti ním vytýkaných chýb, či už napadnutému rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré mu predchádzalo. Dovolací súd teda nedisponoval takou dovolacou argumentáciou, vo vzťahu ku ktorej by prichádzala do úvahy vecná reakcia.

Pokiaľ dovolateľ v dovolaní uviedol, že napáda tak rozsudok odvolacieho súdu aj jemu predchádzajúci rozsudok súdu I. stupňa, dovolací súd pri posudzovaní tohto dovolania pristúpil ako k dovolaniu obvineného proti uzneseniu odvolacieho súdu. V tej súvislosti upriamuje pozornosť obvineného na to, že obvinený je oprávnený napadnúť dovolaním len druhostupňové súdne rozhodnutie, t. j. v danom prípade uznesenie odvolacieho súdu (teda nie aj prvostupňový rozsudok), čo však nič nemení na jeho práve v rámci dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu uplatňovať aj chyby prvostupňového rozsudku, resp. aj chyby konania, ktoré mu predchádzalo, čo vo svojej podstate vyjadruje § 374 ods. 3 Trestného poriadku (ktorý nepredstavuje samostatný dovolací dôvod).

Z pohľadu dovolateľom vytýkaných chýb tak napadnutým rozhodnutím ani konaním, ktoré mu predchádzalo, nebol naplnený akýkoľvek dovolací dôvod, ani dovolateľom priamo uplatnený, ale ani iný z dovolacích dôvodov, pod ktoré by ním uvedené námietky inak bolo možné podradiť (subsumovať).

Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol, pretože je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.